مباني نظري تابع تقاضاي براي آب و بررسي ساختار مصرف آب درصنعت

دكتر غلامعلي شرزه‌اي

دانشيار دانشكده اقتصاد، دانشگاه تهران،Sharzeie@ut.ac.ir

چكيده

مصرف روزافزون آب در صنايع كشور متـاثر از رشـد ايـن بخـش ضـرورت مطالعـه سـاختار تقاضـا و شناخت از ساختار مصرفي آب را كاملاً ضروري نموده است. تقاضا براي آب در صنعت را مـي‌تـوان از طريق به حداقل رساندن تابع هزينه واحد توليدي كه به‌صورت يك تابع ترانـسلاگ نوشـته مـي‌شـود به‌دست آورد. در اين مقاله ضمن ارائه پايه‌هاي نظري تقاضا براي آب در صنعت، سعي گرديده كه بـا استفاده از آمار جمع‌آوري شده از ۱۲۰ كارگاه صنعتي بزرگ كـشور سـاختار مـصرفي آب در صـنايع حول محورهاي نوع فعاليت، مالكيت و ميزان ارزش محصولات، نـوع مـصرف، ميـزان دفـع پـسابهاي صنعتي و بهره‌وري جزيي مورد بررسي قرار گيرد. نتايج حاصله از اين تحقيق حاكي از آن است كه:

۱- صنايع شيميايي با مصرفي معادل ۱۷/۷ درصد از كل آب مصرفي صنايع بيـشترين سـهم و صنايع كاغذ، مقوا و چاپ با مصرفي معادل ۱/۷ درصد كمترين سهم را داشته‌اند.

۲- مصرف آب در صنايع جهت خنك‌سازي نسبت به ساير مصارف بيشتر مي‌باشد.

۳- صنايع با مالكيت بخش خصوصي با مصرف كمتري از آب ارزش بيشتري نسبت به صنايع با مالكيت دولتي ايجاد نموده‌اند.

۴- تقريباً نيمي از مصرف آب در صنايع كشور به‌صورت پساب‌هاي صنعتي دفع مي‌گردد.

۵- صنعت كاغذ، مقوا و چاپ داراي بيشترين بهره‌وري جزيـي و صـنايع كـاني غيرفلـزي داراي كمترين بهره‌وري جزيي مي‌شاند.

واژه‌هاي كليدي: تقاضا براي آب در صنعت، تابع ترانسلاگ، ساختار مصرفي آب، بهره‌وري جزيي

۱- مقدمه

آب به‌عنوان يك منبع طبيعي، يكي از مهمترين عناصري است كه در بقاء و حيات انسان‌ها، حيوانات و گياهان نقش تعيين‌كننده دارد. تقريباً هيچ فعاليت اقتصادي اعم از كشاورزي، صـنعتي و خـدماتي بدون وجود آب صورت نمي‌پذيرد. آب در چرخه نظـام طبيعـت داراي مـصارف گونـاگوني اسـت كـه